

forandre Mening ved at høre offentlig Votering, kan jeg ikke tænke mig. Votering kan ikke anlægges paa at overbevise Offentligheden, men maa gaa ud paa at overbevise Meddommerne, og da disses Forudsætninger for at trænge til Bunds i Sagen er ganske andre end Lægfolks, vil Argumenterne gaa over Hovedet paa disse. At Uhæderlighed eller Udygtighed hos Dommerne — over saadant har der som allerede sagt aldrig været klaget — skulde aabenbares ved offentlig Votering, finder jeg ogsaa lidet rimeligt. Voteringen vilde blive en forkortet og afklaret Gentagelse af den forudgaaende Raadslagning, som ogsaa bruges i Norge og saa vidt vides i England, og som formentlig umuligt kunde undværes, og under Raadslagningen vilde ogsaa de mulig mindre duelige eller hæderlige Dommere hente saa mange Vink, at Voteringen vilde fremtræde i ulastelig Skikkelse. Derimod er det sandt, at Offentligheden vilde se og forstaa, for hvilket Resultat den enkelte Dommer voterede, men dette forekommer mig netop at gøre den offentlige Votering meget betænkelig. Det er smukke, men efter min Mening urigtige Ord, som en Gang i en naivere Tid blev udtalt i Folketinget, at den offentlige Votering er det bedste Middel til at fremkalde et ophøjet Sind og en høj Karakter hos Dommerne. En uafhængig Dommerstand er efter dansk og al civiliseret Tænkemaade af største Betydning for Staten. For at opnaa dette er det af Vigtighed, og det er ogsaa som i Højesterets Betænkning nærmere udviklet tilstræbt i vor Grundlov og øvrige Lovgivning, at hæve Dommerne over Haab og Frygt. Men det direkte modsatte vil følge af den offentlige Votering. Dommerne kunde være udsat for Afskedigelse paa Grund af Vota, som mishager Regeringen, og selv uden Tab af Indtægter er det haardt for en Mand paa 65 Aar at forlade den Stilling, som giver hans Liv Indhold, allerede Muligheden for Afskedigelse af denne Grund vilde vække Mistillid hos Offentligheden. Fremdeles vil — hvilket i Fremtiden turde blive nok saa praktisk — Dommerne være udsat for Forhaanelser og Trudser fra fanatisk eller mindre samvittighedsfuldt ledede Aviser og, som af Højesteretssagfører Bache fremhævet, af Paavirkninger fra Finansmagten. Paa dette Punkt ligger en af Forskellighederne mellem danske og engelske Forhold. I England er Dommerstanden omgivet af en Højagtelse, som intet Sidestykke har i Danmark, og som dels skyldes Folkets Karakter, dels vel ogsaa de strænge og hurtige Straffe, som enhver „contempt of court“ drager efter sig.

Ej heller kan man se bort fra den Mulighed, at Dommere vil lade sig paavirke af Avisers Bifald, men jeg tror ingenlunde, at det er de dygtigste Dommere, som stræber efter at gøre sig gældende overfor Offentligheden; de vil nok lade sig nøje med den Tilfredsstillelse, som deres høje Kald byder dem.

Det andet Argument er, at de nuværende Præmisser ikke giver tilstrækkelige Oplysninger om de afsagte Højesteretsdommes Betydning og Rækkevidde. Jeg tror, at Hr. Højesteretssagfører Bache her skyder langt over Maalet i sin Kritik. Der kan naturligvis findes Højesteretsdomme med ufuldstændige Præmisser, men navnlig i de senere Aar gaar Højesterets Bestræbelser givet i Retning af at gøre Præmisserne saa fyldige, at de kyndige — naturligvis under Jævnførelse med de appellerede Dommers Præmisser, som i Højesteretstidende trykkes sammen med Højesterets Præmisser — kan faa god Oplysning: Ved Behandlingen i Landsretterne og Proceduren i Højesteret er de fleste Sager bragt til saadan Klarhed, at det kun drejer sig om Afgørelsen af nogle faa faktiske eller juridiske Spørgsmaal. Den Søgende vil maaske ikke faa al den Oplysning, *han ønsker*. Den Højesteretssagfører, som har procederet Sagen, vil mulig savne Gendrivelse af adskillige af sine Argumenter, men Højesteret har altid haft for Skik alene at fremhæve de Momenter, som forekommer den afgørende, og meget anderledes vilde det næppe blive under en offentlig Votering. Ej heller vil man i Højesteretsdommene i Modsætning f. Eks. til tyske Rigsretsdomme let finde nogen Udvikling om almindelige Retsregler; idet Højesteret betragter det som sin Hovedopgave at afgøre det enkelte foreliggende Tilfælde paa den retfærdigste Maade. Jeg tror ej heller, at dette vilde blive synderlig ændret under en offentlig Votering. Naar man imidlertid sammenligner danske Højesteretsdomme med paa den ene Side tyske Domme og paa den anden Side Referaterne af Voteringen i den norske Højesteret, tror jeg, at man vil finde de danske Præmisser ganske anderledes overskuelige, og hertil kommer, at Retten nu føler sig bundet ved de afsagte Domme som Afgørelser for Fremtiden, selv om de kun er vedtagne af en Majoritet. Dette kunde ikke i samme Grad blive Tilfældet, naar Domsgrundene ikke fremtræder som den samlede Rets.

Jeg tvivler ikke om, at det kunde være lærerigt for Jurister at overvære offentlig Votering i Højesteret, og jeg anser det for sandsynligt, at denne i visse Til-